

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
minden vasárnap.
ELŐFIZETÉSI AR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
— reklamációk és —
előfizetési pénzek küldendők
— Maros-Vásárhely, —
Szentgyörgy-utca 9. szám.
— ev. ref. lelkészi lakás. —

Hitbuzgóság és türelmesség.

Lehet e valaki hű hitvalló, vallásának, egyházának buzgó, lelkes tagja anélkül, hogy a más vallásukat megvetné, gyűlölné? Lehetséges-e, hogy a református, lutheránus, unitárius békeségben éljen a katolikussal, a görög keletivel, vagy éppen a zsidókkal?

Ez a kérdés egyike a legfontosabb gyakorlati kérdéseknek. A különböző vallásu emberek békességes együttélésének kérdése ez falvak, városok, országok békességének kérdése. Sőt ennél is több: a családi élet békességének kérdése, ott, a hol férj és feleség, fiúk és leányok különböző vallást követnek — a vegyes házasságokban.

Hitbuzgóság nélkül nincs vallásos élet, nincs eredmény. Pétert boldognak magasztalja Jézus, midőn erős hitéről vallást tesz; Pál buzgósága folytán többet tesz, mint a többi apostolok együtt. S említsem-e a magyar református papokat, kik a keserves időben buzgóságukkal, erős hitökkel megmentik egyházunkat, hazánkat, nemzetünknek szabadságát? Csak a kösziklán épült ház áll biztosan: csak az erős hitű embert nem lehet megingatni. A hithűség alapja az érényes életnek. Minden érénynek első feltétele az erős meggyőződés. Az, ki nem kételkedik abban,

miben a helyes uton jár, azt sem nehézség, sem egyéb el nem tántoríthatja. Ezért az erős hit erkölcsi javakat von maga után. De hát hitünkhöz való ragaszkodásunk, egyházunk szeretete, vallásos buzgóságunk nem tesz szükségképen türelmetlenné?

Azok türelmetlenkednek legjobban, a kik kételkednek saját állításaik helyességében. „A ki vallást teszen én rólam, én is vallást teszek arról az én Atyám előtt“ — mondja Jézus. „Békesség a földön“ hangzik az idvezítő bölcsője fölött. Kicsoda állítja, hogy Jézus lehetlent tanít? Hitének erejével világot hódít meg, de ki mutatja meg nála halvány jelét is a türelmetlenségnek? A buzgóság szeretetből fakad, a szeretet pedig türelmes. Bethlen Gábor buzgó kálvinista volt, de elment a más felekezetű templomokba, kocsijába ültette Káldi György jezsuitát, pénzzel segítette, hogy kiadja magyar biblia fordítását. Igenis! megfér a kettő egymás közt, sőt csak az a valódi keresztyéni hitbuzgóság, a melyik türelemmel párosul. A türelem jézusi jellemvonás, a református egyház mindig ápolta, bár sok áldozatába került, ezután is ápolnia kell. Hogy több keresztyén felekezet van, annak oka az emberi természetben rejlik. De ezek nem azért vannak, hogy egymást marják, hanem, hogy nemesen versenyezzenek a közös célnak,

az emberek üdvösségének munkálásában. Magyar papnak nem szabad hiveit gyűlöletből oláh templomba küldeni, ezzel vét nemcsak hazája, de a Krisztus vallása ellen is. Kicsiny sziget vagyunk. Körülöttünk és közöttünk osztrák, cseh, tót, rác, horváth, szerb, oláh, szász és Isten tudja, még mi. Hát szükséges, hogy épen mi dobjuk torkukba a magyart, csak azért, hogy egyik-másik felekezet több lelket számláljon? Nem uram! Egyik egyház sem célja önmagának. A cél: népünk jóllétének, üdvének munkálása, az erkölcsi erők kifejtése által. Ne halászsunk, hanem növeljük igaz keresztyéni és jó magyar embereket. Versenyezzünk igaz vallásos buzgóságban s legyen köztünk békesség! Legyünk Bethlen Gáborok és Zrinyi Miklósok!

Biró Sándor.

Jöjj el...

*Jöjj el Krisztus szép világa,
Deríts uj fényt a világra,
Ami egykor Betlehemben
Felgyujtottál a szívekben!*

*Sötét van ma a világon,
Sok ember jár pusztaságon,
Nem keresi Betlehemet —
A krisztusi szeretetet!*

*Kishitűség, fásult keblek,
Bűnben járnak az emberek;
Fényt nem szor rájok Betlehem
Csillaga, mi ég keleten!*

*Jöjj hát Krisztus szép világca,
Hozd el fényed a világra,
Ragyogtasd be Betlehemet;
Téritsd meg az embereket!*

H. Szántó István.

Az országos református lelkész- egyesületről.

A magyarországi református anyaszentegyház életében nagy idő óta nem volt olyan nagy horderejű mozgalom, mint 1907. szept. 18-án tartott kongresszus, mely a magyarországi református lelkészeket szerves testületté egyesítette. E testület célja sok szükséges

dolog, a mik egy kettő kivételével ott vannak az egyházi értekezletek alsóbb és felsőbb szerveinek programjában. Ilyenek: az egyháztársadalmi munka felkarolása valláserkölcsei és anyagi téren egyaránt úgy az egyházi élet felvirágoztatása végett, mint a lelkészek érdekeinek előmozdítása végett; a kálvinista öntudat erősbitése; állásfoglalás egyháztársadalmi és egyházi politikai kérdésekben; emberbaráti intézmények létesítése; országos protestáns szövetség és protestáns sajtó megteremtése. Ezek megvalósíthatása céljából rá veté erejét az 1848. 20. t.-c. 2. és 3. §-ának végrehajtására. Mivel pedig e §§-ok 1848. óta nyugvóponton nyugsznak: a türelmetlenséggé vált hiábavaló váradalom kimondotta a szekularizációt. Ez megriasztotta az odatúl levőket s komoly gondolkozásra készítette tulajdon egyházunk egyházi és világi vezető férfait.

Ennyi röviden a tényállás, az előzmény Ezt követte a következmény, mi nem volt más, mint kárhuztatása, elítélése az egész dolognak és pedig formailag teljességgel, lényegileg nagy részben. A forma kritikán alól áll, mert az egyháztól független tényezőnek vallja magát az egyesület és kizárja mint ilyen a világiakat, sőt ráadásul nem egyházhatóságilag, hanem belügyminiszterileg jóváhagyandó alapszabályokkal akar működni; mi végzetes precedens és jövőre bomlasztó lehet az egyházélet működésére s a jelenben már megosztja az erőket, miknek együttműködésére a hangoztatott kuruc-katholicizmus tulkapásaival szemben épen ma hihetetlen szükség van. Ebben, a mi tény, az mind igaz s a mi lehetséges, az nem lehetetlen. De talán menteni is lehet. Hogyan? Az idő sürget. Vártunk eleget, tovább várni nehéz valami. S kire számítsunk? És mire? Az országházban katolikus ember a szószólónk. A mieink hallgatnak. Az egyházi értekezőlet tengődik. A tengélet pedig nem termelő élet. A papság feje nem fáj úgy a világiaknak, miként a papságnak. No, meg el kell ismernünk egy kis sietséget is nemcsak a formában, de a lényegben is. Ha az egyházkerületi értekezőlet, — mi egyesít egyházit és világit — magáévá teszi a lelkészegyesület programját és újult erővel igyekszik azt megvalósítani, kétségkívül ez nem következik be. De még most is hallgat és idegenkedik. Miért? a szekularizáció miatt. Valljuk meg, ez a nagy bökkenő.

Nem kisebb embereknek, mint Deák Ferencnek agyában kísértett e pápista rém. a mikor a „szerzett jogok és vagyonok“ elvétele nélkül hangoztatta az 1848. 20. t.-cz. 2. és 4. §-ának végrehajtását. De azóta sokat változtak az idők, mik nem hoztak sem a szerzett jogok és vagyonok elvételével, sem el nem vételével semmit. Az annak idején kiküldött bizottság munkálata 30 év óta várja a tárgyalás nagy napját, de hiába várja.

Egyházi törvényeink szentesítése rendjén kimondott, hogy az 1848. 20. t.-cz. 2. és 3. §-ainak eddig dobott morzsalékai után továbbmenő anyagi kötele-

zettséget intézményeinkkel és velünk szemben nem vállal az állam. Iskoláinkat feladtuk az államnak, hogy tanítóink éhen ne haljanak; a pápistáknak talán megmondotta valaki, hogy ne siessenek s tényleg a tanítók fizetésrendezésével tanítóik ott vannak, hol a mieink de iskoláik mégis az övék. Küszöbön a katolikus lelkészi kongrua, valamennyi plébános, nagyságos úr lesz; a mi papjainkat ellenben a kongrua dacára is lenézi a sarki hordár, meg a vasuti bakter.

Csoda-e, ha ilyen viszonyok mellett, e már a plébánosok által puskával lövöldözött papság kivágta ütőkártyáját a szekularizáció hangoztatásával? Korai és meggondolatlan cselekedet volt-e ez, a mikor tüzel-vassal ütődik nyélben ez a jézsuita izü katolikus autonómia, melyeknek terve, hogy a magyar kormány az országos katolikus bizottsággal ossza meg az egyházi javak feletti rendelkezés jogát, hogy szoritassék minél szűkebb körre azok állami jellege s maholnap egy vakmerő klérikális kormány alatt szabadon rendelkezék azokkal?

No, de mindent meghoz az idő. Megadja az az igazat a lelkész egyesülettel nem rokonszenvező egyházi és világi vezető férfiaknak, ha ott van az igazság, illetve helyes felfogása e kérdésnek és megadja a lelkészek egyesületének is, ha ő mondhatja magának azt. Mi ezeknek előrebocsátása után az alábbiakban csak tájékoztatni akarjuk e lap olvasóit:

az egyházi vagyon eredetének,

az egyházi vagyon rendeltetésének és

az egyházi vagyon szekularizációja történetének kérdéséről.

Molnár Imre

Advent.

Felolvasatott 1907. évben a brassói ref. egyház vallásos estélyen.

I.

Minden esztendőben adventkor kezdtük meg felolvasó estélyeinket, hogy e kedves összejöveteleinkkel is fokozzuk keblünkben azt a tiszta vallásos érzést, a mely közelebb vezet Krisztusnak evangéliuma által Isten országához.

Keresztyén testvéreim! az advent a váradalmak ideje. E négy hét alatt a hívő átengedi magát a vallásos érzéseknek; kegyes elmélkedések által óhajt méltóképpen előkészülni karácsony szent ünnepére.

Az első nagy advent, Krisztus urunk eljövetele előtt volt, a midőn az ó testamentomi nép várva-várta az ígéret beteljesülését; a megígért Mesiás eljövetelét. E váradalmat táplálták a nép lelkében Isten választott emberei, a próféták. Látományok és jövődő mondások formájában beszélték a nagy idők elközeledését, a midőn megújul Izrael és a nép szívébe költözik a Jehova félelme és az egymás iránt való szeretet meleg érzése.

Mégis ama látnok lelkü emberek jövődő mondásától sok időnek kellett eltelnie, míg felhangzott

Jordán prófétájának szava: Térjete meg és kereszteskedjete meg, mert elközelgett Istennek országa. Ez volt a váradalmaknak első nagy időszaka, a midőn rá végre eljött az időnek tellessége és megszületett a várva várt, az üdvösség fejedelme a Jézus Krisztus.

Keresztyén testvéreim, ha elolvassuk az ószövetség könyvét, látjuk, hogy ebben foglaltatik a mennyei ígéret tana. És azután, ha végig gondoljuk az újszövetség tanításait hálás szívvel érezzük, hogy Isten az ószövetségi népnek tett ígéreteit beteljesítette, mert a kik előbb a törvény alatt voltak azoknak adta a fiúság evangéliumát az ő egyetlene által.

Midőn ezt meggondoljuk, önkénytelenül is átérezzük ama nagy igazságot, hogy az égből jött kijelentés Istennek ereje minden lelkeknek üdvösségére. A történelem azt tanítja nekünk, hogy Izrael valahányszor elhajolt a Jehova törvényétől és követte önző hajlamait, mindannyiszor a bűn rabságába esett és elvesztette belső és külső békességét. A megtérő Izrael ellenben mindannyiszor megújult, valahányszor a próféták jövődőlésére hallgatott és a messiási váradalmak élőhittel töltötték el lelkét. — Igen — keresztyén testvéreim, a hit és a reménység lelkét Isten oltotta az emberiségbe. A hit az Istenben bizó embernek szeme, melylyel égre tekint; a reménység szárnya melylyel égfelé emelkedik. E két erő nélkül a porban marad és üdvösséget, békességet nem talál lelke sohasem az embernek. Boldogságunk, nyugalomunk e földön attól függ, kiben hiszünk és mit remélünk.

Izrael midőn eljött az idők teljessége ismét megkeményítette szívét, nem akart égre tekinteni és mint a szárnyaszegett madár a porban maradt. Reménységét, hitét egy gazdag földi birodalom képe kötötte le és olyan Messiást várt ki Izrael felett ismét felragyogtatja Salamon király korának régi dicsőségét. Krisztus pedig azt hirdette, az én országom nem-e világból való.

Ezért Izrael Adventjére, — mert nem fogadta be a nép azt a ki az ő üdvözítésére jött, ráborult a Golgota sötétségének gyásza. — A miért a nép epegett, a miben remélte boldogságát, elvétetett tőle Izrael; Jeruzsálemből kő sem maradt kővön és fiai szétszóródtak, mind az egész világon. Izrael várja még ma is ama nagy adventet, a Mesiás eljövetelével, de hiába várja, eljött már az a ki megígértetett, nincs név ki által üdvössége lehetne Izraelnek, mint Jézus Krisztus neve.

Míg így a választott nép, megmakacsolván szívét, nem fogadta be a megtérésre hívogató szót, addig nyugat népei és ezek közül is azok első sorban kiknél a tudomány és művészet, tehát a szellemi élet magasabb fokon állott lettek az adventi váradalmak örökösei. — És az ókor e művelt népei, a legfényesebb bizonyosságát szolgáltatják, minden idők embereinek arra nézve, hogy az emberi ész nem ké-

pes pótolni soha az isteni kijelentést, s főként a keresztyén vallást — annak ujjászüelő hatalmát.

És ha nézzük a teljesülés idejének helyi körülményeit, csodálattal látjuk mindenkben Isten kezének előkészítő munkáit. A római birodalom ekkor magába foglalta Európa, Ázsia, Afrika minden műveltebb népeit, így a zsidóságot is és így e népromot közelebb hozta más népekhez, főként a fölöttebb elterjedt görög nyelv által. Így a görög nyelv támogatásával a görög bölcsészet csatornáján megismerkedtek a pogány népek az ó szövetség profétáinak felséges messiási váradalmaival és figyelmesekké lettek ama közelgő nagy adventre.

Igy indította fel az Úr őseinket is, hogy elhagyva ősi hazájukat, itt e földön, melyen most élünk hazát alapítsanak, itt a krisztusi váradalmaknak részesei legyenek és mint örökösök, 1000 év küzdelmeiben, most a keresztyénség megvédésében legyen kelet hordáival szemben védbástya, majd az evangéliumi tanok megszilárdításának készlelkű harczosa a magyar.

Az adventi váradalmak teljesülése, új irányt adott, a népek törekvéseinek, új képet a keresztyénné lett országoknak. De azért az adventi remény Krisztus születése után is soha meg nem szűnt, várjuk ma is a megváltót

Az élet nagy harcaiban, a földi ember könnyen megtéved, elveszti az igaz utat, amelyen haladni kellene. A keresztyén egyháztörténelem is bizonyítja, hogy mennyire letért a muló századokban, az emberiség ez egymás után következő napjaiban, — a keresztyén nép a Krisztus által kijelölt útról. A népek kulturájának története is amellet tanuskodik, hogy míg az ismeretek és vivmányok terein hatalmas lépésekkel haladt előre az ember, addig ma is méltán közénk léphet a lelkiek pusztaságain Keresztelő János és füleinkbe zughatja. „A fa, amely jó gyümölcsöt nem terem, kivágatik és az égő tüzre vettetik. Térjete meg és keresztelkedjete meg! — Az alig mult 19-ik század, tényleg nagy erényeknek és nagy bűnöknek volt szintere. E században forrt az előzőknek ereje és gyengesége és nekünk hagyta örökségül az epedő vágyat, hogy a 20-ik század fiai keressük meg, amit ő meg nem talált a nyugalmat a lélek békeségében.

És a 20-ik század is a lélek békeségét meg nem találhatja, csak akkor, ha bizik az adventi váradalmakban, ha készül a reménység befogadására, ha hiszi a szentlélek kitöltetésének újra szüelő hatalmát.

Ma adventet ül az egész keresztyén világ. Csak az a kérdés, hogy milyen hittel, milyen reménységgel üli azt meg? Ha a földi Jeruzsálem felépülésébe helyezi minden reménységét, akkor megszegyenül; ha Salamon királyt fényes korát várja, akkor megcsalatozik. Fény, gazdagság, hatalmas városok, diszes templomok, ezek vannak nagy számmal minden felé!

Oh nem ezek azok, amelyért az adventi váradalom adatott. Az advent a beteg szivek, a fájó lelkek hitének, reménységének mennyei gyógyítója. Az adventben nem a világ dicsőségét, hivságát kell keresni, hanem készülni kell a jászol bölcsőhöz, mely felett angyalok kara zengi Istennek dicsőségét.

(Vége köv.)

Isten igéje.

A betegek barátja

ELSŐ RÉSZ.

Bibliai történetek.

I.

Ó-Testamentum.

20.

Absolon halála.

Édes fiam Absolon, bár én haltam volna meg te helyetted. 2. Sám. 18, 33.

Kedves gyermekedet láttad-e magad előtt betegágyban? Ép, erős fiadat láttad-e hirtelen megvakulni? Szegény apa, szegény anya! Oh, Dávid király óta hány édes szüelő kiáltott fel gyermeke fölött: „bár én haltam volna meg te helyetted!” De gondoltál-e arra, hogy milyen körülmények közt jött a Dávid ajakára a panaszos zokszó? Ha igen, úgy valószínű, hogy vigasztalást is találhatott azokban.

Absolon Izraelnek legszebb ifja volt, gazdag lelki kincsekkel megáldva. Öröme volt ez édes atyának, reménye a népnek. De ezek mind nem váltak be. Büszke, basáskodó természete még azt sem várhatta be, hogy édes atya meghaljon; attól sem riadt vissza, hogy fellázadjon ellene s királyi trónjától megfossa. Dávidnak védekeznie kellett, s nehéz szívvél bár, de fia ellen harcba kellett szállnia. Győztes is lett, de anélkül, hogy örvendett volna ennek. Absolont azonban utolérte büntetése. Menekülés közben hosszú hajánál fogva fennakadt egy tölgyfa ágán s üldözői megölték. Dávid maga nem is látta őt többé sohasem. A fiú rosszasága miatt, már korán kezdtek emelkedni a válaszfalak közte s atyja között. Ha ez fájt az édes apai szívnél, mennyivel inkább fájhatott az, amikor megtudta hálátlan gyermekének szomorú végét.

Hány meg hány hálátlan gyermek van a mi napjainkban is? Vajjon nem kell-e azt mondanunk, hogy akárhány gyermek halála vigasztalása lenne a szüelői szívnél?

De ne pengessünk ilyen hurokat kedves gyermekek! szerető szüelő! A gyerekek mindenkélett legyenek hálásak s kiméletesek szüelőikkel szemben. Sohase távozzanak ők a szüelői házból békétlenséggel, vagy haraggal. Ki tudja visszatérhetnek-e valaha?.. Ki tudja nem lesz későre a megbánás?...

Kegyesség útja.

Én nagyon bűnös vagyok!

Sokaknál halljuk ezt a kifogást is. Oly nagyok bűneik, mint mondják, hogy Isten úgy sem bocsáthatja meg őket. Ezért Jézust sem akarják elfogadni. Az rettenetes, mikor valaki komolyan hiszi ezt! Judás hitte. Azt gondolta, arra nincs már bocsánat, amit ő tett. Elkövette a legnagyobb bűnt, a mit ember elkövethet. Vad kétségbeesésében öngyilkos lett. Pedig, ha hittel borult volna a Megváltó lábaihoz, bocsánatot nyert volna; Isten soha többet szemére nem hányt volna bűnét. Az Isten szeretete és irgalma mindent megbocsáthat. Jézus minden bűnünket magára vette s értök megszenvedett. Nincs bűn, a mit Isten meg nem bocsáthat. Honnan van mégis, hogy ez a nagy irgalom nem törülheti el mindenki vétkeit? Oka, hogy az emberek nem akarnak hinni Jézusban. Oh, ha az a hitetlenség nem ülne ott a szivekben! Hány feldult lélek választaná öngyilkosság helyett a Jézus szeretetét! Szeretett olvasóm! ne engedd, hogy a Sátán elámitson gonosz hazugságaival. Jöjj Jézushoz! Ha bűnöd olyan volna, mint a piros posztó, Ő megbocsát, Ő fehérre mos. (Jer. 1. 18.)

De sokan hamis alázatoskodással hivatkoznak nagy bűneikre, azért, hogy takargassák bűnhöz való ragaszkodásukat. Nem az akadályozza Jézushoz való jövetelüket, hogy bűneik nagyok, hanem az, hogy szeretik és nem akarják elhagyni a bűnt. Tudják, hogy bűnösök, tudják, hogy meg kellene változniok, de nem akarnak. S hogy mentegessék magukat, meghazudtolják az Istent. Azt mondva, hogy az ő bűneiket Isten úgy sem bocsáthatja meg. Megtörténik, hogy e könnyelmű viselkedésük által belejutnak abba a bűnbe, melyről Jézus csakugyan azt mondta, hogy sem a földön, sem az égben meg nem bocsáthatatik. (Máté 12, 32) Ez a Szentlélek ellen való bűn. A Szentlélek ellen való bűnt az követi el, a ki eltasztja magától az Isten felajánlott kegyelmét. Mi nem tudunk bűneinktől megválni s a kárhozatot a magunk erején elkerülni. Isten felajánlja erre a Jézus váltsága által a Szentlélek erejét. Ha ezt valaki nem fogadja el, maga csukja be maga előtt a menny ajtaját. Az ilyenek számára sem égben sem földön nem lehet bocsánat. Nem azért mintha Isten nem lenne kész korábbi bűnös életükről teljesen megfélekezni. Hiszen ezt Ő felajánlotta. Hanem azért, mert az ilyenek eldobták maguktól az idvességnek egyetlen útját, az Istennek Jézus Krisztusban megjelent kegyelmét. Kedves olvasóm, nem indultál-e te is ezen az úton?

Egyháztársadalmi élet.

Egyháztársadalmi munkásság. Bár legközelebről nem kaptunk adatokat az egyháztársadalmi munkásság e heti mikénti folyásáról, de meg vagyunk győződve, hogy mindenfelé, kitartó munkássággal végzik az egyházépítő tevékenykedést. Egyelőre Maros-Vásárhelyről szólhatunk csak, de hisszük, hogy mielőbb bővebb hivatással lehetünk más egyházközségeinkről is. Maros-Vásárhelyt az Adventtel kezdődött meg az idei munkásság s azóta folyik úgy, hogy hetenként két felolvasó, illetőleg egyházi-estélyt tartanak. Pénteken, egyháztársadalmi kérdéseket tárgyalva és nemesen szórakoztatva az egyházi kérdések felől tájékozó estélyeket tartják. Vasárnaponként a hitbuzgóság élesztésére alkalmas vallásos összejöveteleket. Ezek kiégésítésére lesznek hivatva a csütörtök esténként tar-

tandó *biblia*-olvasó esték, mikor is a lelkészek, az egybegyült hívek előtt a Bibliát ismertetik, olvassák és magyarázzák. Megemlítendőnek tartjuk, sőt követendő példának mutatjuk fel kiváló hitbuzgóságukról ismert asszonyaink és leányaink azon igyekezetét, hogy az egyházi-ének gyakorlása s általában az egyházi *ének-ügy fellendítése érdekében egy női dalkört alapítottak.*

Miket olvassunk, honnan, miféle evangéliumi vallásos iratokat vásároljunk? Az adventi szent napokkal örömmizenetet küldünk kedves előfizetőinknek és általánosan, szeretett kedves hittestvéreinknek, akik bizonyára igen sokszor érezték hiányát az evangéliumi és református szellemű hitelesítő olvasmányoknak. Ez év december 1 étől kezdve újonnan szervezett szerkesztőségi és kiadóhivatali irodánkban raktáron tartjuk a legjobb és legmegfelelőbb vallásos iratokat, füzeteket, traktátusokat, könyveket és bibliákat. A Londoni Vallásos Traktátus Társulat magyar nyelvű kiadványait, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság kiadásában megjelent összes műveket és a Koszoru-füzeteket, a Brit és Külföldi Biblia Társulat biblia kiadványait, az Urbán Reinhold eperjesi vallásos könyvkereskedő által hirdetett összes vallásos iratokat és műveket.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali irodánk útján beszerezhető bármely kiadónál megjelent irodalmi mű; magyar, angol, francia és német könyvek, továbbá román és német vallásos iratok nagy választékban.

Protestáns árvaházi naptár, Evangéliumi fali naptár, vallásos fali mondások és álló képecskék, bibliai mondatos lapok, Levelező, születésnap és ünnepi köszöntő lapok alkalmi bibliai mondásokkal és képekkel.

5 koronát meghaladó küldeményeket portómentesen szállítunk.

A „Vasárnap” szerkesztősége és kiadóhivatalja irodája útján beszerezhető könyvek és füzetek.

A teljes ár beküldése után, ha az legalább 5 korona, díjmentesen szállítunk.

	Kor. fill.
Bunyán J. Zarándok útja — — —	3.—
A keresztyénség védelme. Irta: dr. Luthard. Kötve előbb 2.40., most — —	1.20
Az Úr Siona, vagy a keresztyén egyház 1900 éves történelme 90 képpel. Irta: Farkas József theol. tanár, finom kötésben —	2.—
Bibliai kézikönyv. Kalauz a Szentírás tanulmányozásához térképekkel. Irta dr. Angus József, előbb 7.60, most csak — —	4.—
Bibliai földrajz képekkel, a Szentföld térképeivel Irta: Farkas József theol. tanár, félvászonk. előbb 1.40, most 1.— füzve	—60
Égi manna. Az év minden napjára, vászonba kötve előbb 1.20, most — — —	1.—
Frigyes katona. Füzve 20 fill., kötve — —	—60
„Gyermeklant”. Vallásos énekek gyűjteménye. 60 ének négy hangra. Összeállította Farkas Sándor, kötve — — —	—50
Hajnalpir, képekkel. Irta dr. Kiss Áron, finom vászonköt. 1/2 vászon 60 fill., füzve —	—20
„Hit, remény, szeretet”. Protestáns imakönyv. Családi emléklapokkal IX. kiad. vász. k. börköt.	2.50 5.—
„Hozsanna”. Énekeskönyv, 202 ének, négy	

hangra, összeállította Victor János. Vasár- napi iskolák, vallásos összejövetelek és házi áhitatok számára vászonkötésben 1.20, szebb vászonkötés címmel 1.50, diszkötésben — — — — 2.50	Nem haltok meg halálnak halálával — — — — .03
Jézus élete. Irta Conder Eustace. A Szentföld térképével vászonköt. 1.— füzve — — — — .50	Fauler János megtérése — — — — .03
Jones Mária a walesi leány. Történet, kötve Krisztus és az Irás. Irta dr. Saphir A. vászon kötésbe 80 fill., füzve — — — — .20	A pásztórrá lett királyfi — — — — .03
Krisztus személyisége azaz: Emberiségének tökéletes volta, istensége kezességeül te- kintve. Irta Schaff Fülöp, köt. 80 fill. füzve — .40	A könnyelmű bűnös leány — — — — .03
Kristóf vén kintornája 3 képpel kötve —.60	Egy öreg ember élettörténetéből — — — — .03
csinos borítékban füzve — — — — .30	Az iskolamesternő — — — — .03
Napfelkölte, képekkel. Irta dr. Kiss Áron, fin. kötésben 1.—, 1/2 vászonköt. 60 fill. füzv. — .20	Krisztus az üdvre vezető út — — — — .04
A legfőbb jó. Drummond Henrik, kötve — 1.20	Vigyázzatok! — — — — .04
Melyik volt előbb: a tyúk vagy a tojás? Horner J. — — — — 1.50	József mint az ifjak példányképe — — — — .04
Fölvívás a meg nem tért emberekhez, kötve —.50	Egy hamburgi lelkész naplójából — — — — .04
A magyarországi prot. hitbajnokok élete Kötve —.60	Kész légy ember a halálra — — — — .04
Angyalka karácsonya. Képekkel finom kötésben —.50	Jöjj Jézushoz — — — — .04
Luther Márton élete. Diszkiadás 14 képpel — .30	Szent Péter és az egyház — — — — .04
Kálvin János élete. Irta Losoncy László tanár —.20	Az ügyvédjelölt és az orvos — — — — .04
Melanchton Fülöp élete — — — — .08	Jó tanácsok a szolgák számára — — — — .04
Knox János élete — — — — .08	Párbeszéd az ujjászületésről — — — — .04
Zwingli élete — — — — .10	Hogyan áldott meg Isten egy bádogost — — .04
Jessika legelső imája — — — — .12	Vasárnapi szünet, családi életkép — — — — .04
„Két örömnapp“. Elbeszélés — — — — .15	Három beszélgetés a városligetben — — — — .04
A világmisszió. Az evangéliumi küldetés rövid ismertetése. Képekkel — — — — .12	Az öreg doktor — — — — .04
A ki Istenben bizik, meg nem szégyenül — — .12	A fekete szirt — — — — .04
Az anyátlan család. (Szász Károly) — — — — .10	Hátha mégis igaz a mit a biblia mond — — .04
Tengeren megmentve. Képekkel — — — — .20	Képek a pogányvilágból — — — — .04
Egy apostol az újabb korban. (Györy Vilm.) —.10	A lázongó Adám megtérése — — — — .04
Három nap egy ifju életéből — — — — .10	Krisztus és a két gonosztevő a kereszten — — .05
Thirza, egy zsidó leány megtérése — — — — .10	A napoknak királya — — — — .05
Miképen lehet az idvességre eljutni? — — .10	Zsidó vagyok-e én? — — — — .05
A bűnös barátja — — — — .10	Kérem a zsidó olvasókhöz — — — — .06
Jámbor Frigyes. Egy vegyes házasság történet. —.09	A zsidó kérdés — — — — .06
Az örök élet utja — — — — .20	Az üdvözítő kopogtatása — — — — .06
Világosság utja, Napi táplálék keresztyén ifjak számára csinos borítékban kötve új ja- vitott kiadás) — — — — .20	A jóság győz. Elbeszélés ifjak részére — — .06
Jézus szavai az elfáradthoz. Elmélkedések a hó minden egyes napjára, XI. kiad. köt. —.20	Katácsonyi fény. Elbeszélés — — — — .06
Az ember szive 10 képpel — — — — .30	Érted is jött az Idvezítő — — — — .07
Anya gyermekei között — — — — .60	Afrikai rablófőnök megtérése — — — — .07

Traktatusok.

Térj vissza Istenhez! — — — — .02
Mit tesz hinni a Krisztusban — — — — .02
Mindnyájan — — — — .02
A biblia és a bűnös — — — — .02
A hét kenyeres kosár — — — — .02
Nem akarta hinni — — — — .02
Egy perc sem jut imádkozásra — — — — .02
Az iszákosság következményei — — — — .02
Keresztyén vagy-e te? — — — — .02
Jones Mária. a katona leánya — — — — .03
Az utolsó nap — — — — .03
Az Uri ima magyarázata — — — — .03
Az ifju hazamenetele — — — — .03
Pünkösdi virágok — — — — .03
Hazafelé! — — — — .03

A magyar protestáns irodalmi társaság kiadványai.

Házi kincstár:

I. Miller J. R. dr. Csendes órák. Segéd- könyv a bibliának az életbe átvitelére. Ford. Szász Károly. 8 ^o . kötve — — — — 2.—
II. Barde Eduárd. Mártha és Mária. Ford. Vargha Gyuláné. 8 ^o . kötve — — — — 2.—
III. Szabolcska Mihály. Áhitat szeretet. Vallá- son és családias költemények. 8 ^o kötve — — — — 2.—
IV. Sheldon M. Károly. Az ő nyomdokain vagy Mit tenne Jézus? Ford. Csizmadia Lajos. 8 ^o . kötve — — — — 2.—
V. Kenessey Béla. Női jellemképek. Kötve — — — — 2.—
VI. Raffai Sándor. Jézus példázatai, kötve — — — — 2.—
Drummond H. Természeti törvény a szellemi világban. II. kiadás. 8 ^o . kötve — — — — 2.—
Dalhoff. Belmisszió kalauz — — — — 2.—

Naptárak, füzetek.

Bibliák, Újtestamentumok és más kiadóknál meg-
jelent könyvek az eredeti árban beszerezhetnek. Továbbá.

kaphatók nálunk: angol és német könyvek, cseh, tót, szerb, horvát és román vallásos iratok nagy választékban, külön árjegyzékek szerint.

Dr. Gecse Dániel.

(A nagy alapító, kinek 800.000 kor. értékű alapítványa egyenlően oszlott meg a magyar állam, az erdélyi ref. egyházkerület, Maros-Vásárhely sz. kir. város és a maros-vásárhelyi ref. kollegium között.)

H i r e k.

Olvasd a bibliát.

Ama Jézus.

(Zsid. II. 9.)

Mindenkor megvan, de e napokban fokozódott buzgósággal irányozzuk tekintetünket váltságunk isteni fejedelmére. De valamint az apostol e helyen a lelki látásra céloz, úgy nekünk is ezt kell szem előtt tartanunk. Annyival is inkább, mivel a szentírásban a látás érzéke igen gyakran a hit jelképe gyanánt szerepel. Hitünk ami lelkünknek szeme, ezzel láthatjuk meg s ismerhetjük fel az Idvezitőt.

Aranymondás: Beteljesedik, amit Ezsaiás Prófeta mondott, így szólván: Ő vette el ami erőtlenségünket és ami betegségünket ő hordozta.

Oktató jegyzetek.

Látásunk, szemünk világa, ami legdrább kincsünk, mert ettől megfosztva, igazán világtalanak vagyunk, hiszen a szerencsétlen vakra nézve, csaknem elveszett a külső világ. De kísérd csak útjában azt, ki a lélek szemeivel élő hitével tekint mesterére, mindjárt észreveheted, hogy az ilyen bármily körülmények között is hiven teljesíti kötelességeit s egyetlen percre sem maradnak el azok szemei elől. Látja azonban ezek mellett saját fogyatkozását is. A Jézus keresztyéhez helyezvén azokat, úgy néz jól reá testvéri bizalommal s könyörgése nem szünetel még akkor sem, ha netalán csüggedés venne rajta erőt. Hiszen látja maga mellett Urát, hallja aikairól ama biztatást, hogy szabadító hatalma mindörökké tart s abban már nincs fogyatkozás. Ez a bizalom csodásan neveli látását.

— **A következő anyakönyvi kivonatokat keresem.**

1. Gróf Teleki László halálesete? (1821. márc. 24.) Gróf Teleki Mária, Gróf Teleki Adám és Báro Wesselényi Mária születési és halálesete? 4. Gróf Teleki József és Gróf Teleki Zsófia házassági esete (1801 dec. 24.)? 5. Gróf Teleki Zsófia születése (1784. dec. 4.) 6. Gróf Teleki Zsófia halála (1844. aug. 10. Valószínűleg Kolozsvárt.) 7. Gróf Teleki Sámuel (1792.) 8. Báro Bánffy György születése (1768. körül.) 9. Báro Bánffy György esketése Bája Máriaival? Felkérem lelkész társaimat, hogy egyházközségeik megfelelő anyakönyveiben sziveskedjenek az itt felsorolt neveket megkeresni s a menyiben azokat megtalálnák, szabályszerű anyakönyvi kivonatot kiállítani s azt hozzám mielőbb megküldeni. Felhatalmazásom van arra, hogy a költségeken kívül egy-egy kivonatot 10 koronával díjazzak.

Marosvásárhely, 1907. dec. hó.

Tóthfalusi József,

lelkész.

— **A „Vasárnap“ érdekében.** Idestova két éve, hogy átvettük e lap vezetését. Nem kértünk, nem zaklattunk senkit ügyünk érdekében, mert meg voltunk győződve afelől, hogy mindazok, akik buzgó érdeklődéssel viseltetnek egyházi életünk iránt, szívükre veszik „Vasárnap“-unk ügyét is. A további halogatás mulasztás lenne részünkről. Éppen ezért kérjük olvasóinkat, vegyék támogatásukba, pártfogásukba lakunkat. Az előfizetési ár a legcsekélyebb s így sem egyeseknek, sem testületeknek nem terhelő. Üdvös es szép cselekedet lenne főuraink és páironusaink részéről, ha községeik szegényebb lakósaik számára, a téli időszakra megrendelnék. A „Vasárnap“ terjesztésére s így a református szellem fejlesztésére a szeretet adományait is elfogadja a szerkesztőség.

— **Egy nemes cselekedet.** Szacsuvay Sándor egyházmegyei főgondnok úr, a Krisztus ref. anyaszentegyházának szerelmétől indítva a Kolozsvár-monostori ref. templom céljaira közelebről 20000 koronát adományozott. A nemes lelkű s áldozatkész egyházi előjáró e nemes cselekedete találjon kedvességet nemcsak az emberek előtt!

Ország-világ.

— **Av országházban** a mult héten a már sokszor említett egyszakaszos törvényjavaslat tárgyalása folyt, mert a horvátok most már nemcsak maguk obstruáltak, hanem segítettek nekik az oláhok és tótok is egy kicsit; e miatt még a mult vasárnap is ülésezett a tisztelt Ház. E hét elején azonban szerencsésen elfogytak a szónokok, miután egy csomót úgy ültetett le az elnök, mert nem a tárgyhöz beszéltek, hanem csak össze vissza; és az általános vitát be lehetett zárni. Ezután már csak az mondhat még egy ugy-

nevezett zárbeszédet, a ki a javaslatához valamely indítványt adott be, tiz képviselő által aláírva. De már ezeknek a zárbeszédnek nagy része is lefolyt.

— **Oszkár svéd király halála.** II. Oszkár, a svédek tudós és poéta királya, tegnap reggel országa fővárosában, Stockholmban meghalt. A régóta betegeskedő hetvenkilenc esztendő agg uralkodó állapota a múlt hét utolsó napjaiban fordult rosszabbra, komplikációk állottak be, s mint már utolsó számunkban jelentettük, szombaton délután haldokolni kezdett. Szervezete erősen viaskodott a halállal, amely csak vasárnap reggel kilenc óra után tudott rajta diadalmaskodni. Harmincöt esztendeig ült a trónon, s e hosszú idő alatt sokat dolgozott népeért. Svédország dicső történelmi múltat dicsekvő koronája mellett, tudvalevőleg 1905 ig Norvégiáét is viselte, amely állam 1814. óta perszonális unióban állott Svédországgal. Az unió folytonos bajokra, zavarokra adott alkalmat a két ország között, s Oszkár király éveket töltött azzal a fárasztó és hálátlan munkával, hogy a svéd és norvég népet a surlódások, viszályok megszüntetésével az unió keretében megtartsa. Norvégiában azonban az elszakadói törekvések mind nagyobb erőre kaptak, mind általánosabbá vált a meggyőződés, hogy Norvégia sem boidogulását, sem állami önállóságát nem tudja a kellő mértékben feltalálni a Svédországgal való együttélésben, míg végre 1905-ben a külön tengeri lobogó és a külön konzulátusok kérdése teljesen elére állította a helyzetet: a norvég storting a kormányval egyetértve kimondotta az elszakadást. Svédország harcias közvéleménye háborút hirdetett, de Oszkár király, dicséretére méltó belátással utjába állott a testvérharcnak s a stortinghoz 1905. október 26-án intézett levelében bejelentette lemondását a norvég koronáról. A norvégok erre a dán királyi családból választottak maguknak uralkodót, VII. Hakon személyében.

II. Oszkár szeretetreméltó egyéniség volt s az európai uralkodók közül keveset kísért oly nagy szimpátia pályafutásán, mint őt. Demokratikus gondolkodás, fáradhatatlan munkásság, humánus érzések, a tudomány és irodalom iránt tanusított nagy szerete, voltak jellemzői. Jó barátságban állott királyunkkal, aki ezelőtt egynéhány esztendővel meglátogatta őt Abbáziában.

Örököse a trónon legidősebb fia, Gusztáv Adolf, aki az V. Gusztáv nevet választotta uralkodói nevének. Jelmondata: „A néppel a hazáért“, azt látszik bizonyítani, hogy apja nyomdokain akar haladni.

— **A Horvát kérdés.** Horvát képviselő tudvalevőleg 40 van a képviselőházban; és bár e közül csak mintegy 25—28 obstruál, ez is elég nagy kerékötő tud lenni, mint látjuk. Most dec. 12-re horvát országos gyűlést is összehívta a kormány hosszabb szünet után, azzal a céllal, hogy végre elcsendesítse a horvát obstrukciót. Ezt a negyven képviselőt ugyanis nem közvetlenül a

nép választja, hanem a horvát országos gyűlés tagjai maguk közül választják őket, és ezeket a mostaniakat csak hivatalos magyar támogatással tudták megválasztani, mert ezek pártja nincs többségben; tehát ha a horvát országos gyűlés most talpára áll a jó békesség védelmére, akkor ezeket könnyen elhallgattathatja. Ha pedig az országos gyűlés is egy követ fúj velök, akkor feloszlatják, és Horvátországon új választásokat rendelnek el, hogy ezek majd kiszoruljanak. Így tervezgetik ezt a lapok.

Agrár takarékpénztár r. t. Varos-Vásárhelyt.

**Teljesen befizetett alaptőke egy és fél millió korona.
Fióktételek és kirendeltségek:**

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosújvár, Nváradszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely, Sepsiszentgyörgy és Székely-Keresztur.

Jelzőlogkölesőneket nyújt földbirtokra és bérházakra legjutányosabb feltételek mellett, ugyszinté **törlesztéses kölesőneket 500 koronától** kezdődőleg a törlesztést és kamatot magában foglaló fél évi részletfizetések ellenében **4 1/2 o/c alapkamattal.**

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó, vagy cheque számlára és azokat rendszerint **felmondás nélkül fizeti vissza.**

Bank és pénzváltó osztályunk üzletköre:

Ertékpapir, idegenpénzek vétele és eladása.

Tőzsdei megbízások.

Sorsjegyek eladása letétjegyre és egyenlő havii **részletfizetésre.** Az első részletfizetése után a sorsjegyekre eső nyereség már a vevőt illeti.

Kölesőnök nyújtása értékpapirokra.

Osztályos sorsjegyek főelárusítási helye. Szelvénybevitel.

Letétek. Elfogadunk értékpapirokat, okmányokat megőrzésre.

Költségmentesen megvizsgáljuk mindennemű sorolás alá eső értékpapirok huzását.

Kivándorlóktól érkező pénzek, utalványok, csekkek legolcsóbb beváltási helye.

Képviseli a legrégebb és legnagyobb biztosító intézetet a „Trieszti Általános Biztosító Társaság“ (Assicurazione Generali) és eszközöl tüz-, üveg- és jégkárt, valamint betörés elleni, végre élet és balesetelleni biztosításokat: a legolcsóbb díjak mellett.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

**AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZSÉZŐ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER**

Nyomatott Adí Arád könyvnyomdájában, Maros-Vásárhelyt.